

KÖZMŰVELŐDÉS

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS SZÉPIRODALMI KATHOLIKUS HETILAP.

Felelős szerkesztő: Soóthy Gyula.

A lap szellemi részét illető cikkek a szerkesztőségnek, az előfizetési pénzek az egyházmegyei pénztár (Gyulafehérvár városi önkormányzat) reklamációk pedig a kiadóhivataltak (Papp György) küldendői.

Megjelenik minden csütörtökön.

Az előfizetés díjai:

Egész évre	—	—	—	—	—	—	—	—	8	Kor
Félévre	—	—	—	—	—	—	—	—	4	
Negyedévre	—	—	—	—	—	—	—	—	2	
— Hirdetések díjazás szerint. —										

Csendes vizekre evezett a Barkóczy-ellenes felháborodás hajója, mert oda kellett eveznie. Szinte hihetetlen, hogy oly gyorsan összeroppant a harcias fenyegetések szeles vihára. Hisz annyira ígértettek, hogy rendet teremtenek, hogy a középiskolákat megszabadítják a klerikális, kerekfő befolyástól, hogy komoly s nehéz harcokat vártunk, s erre készültünk és készültünk. Azonban lett az egészből — hangulatoktól és egy ideig közös anyag, amelyről mindenkinek lehet beszélni. Hála Istennek nem vagyunk még ott, hogy egy ily felháborodás elsodorjon értékes embereket és rendszereket. Jökor jött a nagygyűlés, amelyen ott volt az arisztokrata, a polgár, a nép, a papság minden rétege, szóval képviselve volt a kath. társadalom. Láthatták a Barkóczy — s az általa képviselt irány ellenségei, hogy hajszájukkal csupán azt érték el, hogy a nagygyűlésre zárandókló ezrek eggyel több sebbel jöttek fel, de eggyel több elhatározással is. Megsértettek minket, de a Barkóczy mellett megnyilvánult kitörő lelkesedés a nagygyűlésen megmutatta, hogy mennyire szolidárisak vagyunk, s mily nagy az erőnk, ha együtt vagyunk; de megnyilatkozott egyszersmind az a komoly szándékunk is és erős törekvésünk, hogy büntetlenül ne támadhasson bennünket senki.

IMMAKULATA.

Szeretem a fehér színt — szeretném, ha az Immakulata ünnepén fehér volna minden: az út, a házak, a fák, ha fehér volna minden lélek, mint a frissen hullott hó... ha fehér volna! De mikor úgy összeliporják a havat... sár lesz belőle! Oh! miért teszik ezt... Esik, hull, sűrűn a kegyelem fehér hava az égből... de az ember összeliporja; sáros ez a világ nagyon. Ebbe a sártengerbe beleállította Isten a fehérséges Anyját, az Immakulatát, hogy küzdjön ő anyai szívével, édes tekintetével a sárral; palástja alá vonja a fehér lelkeket, kiknek tekintete tiszta, szemük fénye ragyogó, arcuk rózsáspiros; de szép az élet a fehér színben! Ép azért hálás lélekkel állunk meg az Immakulata előtt és nagy vágy tölti be a lelket, hogy e tisztaságos fehérség öntse el bensőnket, hogy tiszta érzések és vagyak magaslatán elő mozdítsuk Istennek gondviselő tervét: az emberiség folytonos ne-

m e s b ű l é s é t. Sokan álljunk bele így az életbe, hogy az Immakulata tekintetével találkozzunk, hogy fehérré tegyük legalább azt a kört, ahol mozgunk s élünk. Mert szeretnők tisztának, fehérnek látni a sok generációt, akik alkotják már most a társadalmat — és akiké a jövő — az ifjúságot. A Szeptélen csillaga fehéren világít bele életünkbe, de izzik is tüzesen és ragyogással. Vegy e tűzből minél többet és gyűjts meg más szíveket is. Nézz bele a Szeptélen arcába, nézd a világ fölött elnéző tekintetét, s eld át azt a nagy gondolatát Istennek, mely a szeplőtelen fogantatást is létrehozta, hogy kell a világra a jó, a jobb; de a jó csak onnan kelhet életre, ahol a tiszta, termékeny gondolatok s érzések vannak együtt lelkes akarattal.

Szomorú mezőket világít be az Immakulata ragyogás. Minél jobban látjuk, annál jobban elszomorodunk. Azon eszme és gondolat-csoportok, melyeket milliók ezredéves hagyománya szentté és sértetlenné avatott, amelyekhez odafűztük val-

TÁRCA.

(Születésnapjára. Dec. 6.)

A kis kápolna esőndes és homályos,
Csak az örökmécs lángja feltűnő.
Ott térdel így az esti félstetben,
Ott térdel Erdély ezüsthajú anyja,
A gyémántlelkű nő.

S a kápolnából árad a világra
Dús istenáldás, hullni nem szűnő.
Világ esodálja, de nem érti titkát...
... Ott térdel Erdély ezüsthajú anyja,
A gyémántlelkű nő. —

Erdély Kegyelmes Anyja.

(December 6.)

Mennyien vártunk!

A mi várásunk az édesanya utáni várakozás, és a te jöveteled az édesanya megjövele. Amikor hideget érzünk és szeretet kell, rád gondolunk, Kegyelmes asszonyunk; amikor püspök-fiad szívéből meleg árad ránk, milyen sokat köszönünk azért neked. Szeretünk, mert a püspök-atyánk anyja vagy és minket is gyermekeidnek érzesz. Isten hozott hát, Erdély Kegyelmes asszonya, Isten hozott!

— A mi városunknak nagy az öröme ilyenkor, mikor évente viszontláthatja Erdély anyját. Mikor megilletődve lehajolhat áldott keze fölé és rácsókolhatja ragaszkodását és áldását. Ha közeleg az érkezésének ideje, már örülünk és izgatottak vagyunk a várakozástól. Szerezzél meg a szívedet így illik várni.

A püspöki palota megelőzött ilyenkor. Valami szent tisztelet ömlik el azon a készülődésben, mellyel a püspök Édesanyját hazavárják.

Haza. Mert itt egészen itthon van. Külön lakosztályt választott, ahol esőndben, elmékedésben és örök foglalatokodásban él. És ez a lakosztály nagyon neki való, olyan szépen talált. Közvetlen szomszédja a házi kápolna.

A kis kápolna a püspöki palota középpontja, melyben a millió sugarak összefutnak. Egy isteni nagy munkán dolgozó püspök itt szokott megtenni azzal a csodálatos kedvvel, bámulatos önzetlenséggel és roppant munkabírással, mely két ország restaurációján dolgozik. Mekkora sziklatömböknek hajtja alá a vállát ez a hős püspök. Sokan nem is értik, hogy bírja: hát itt a titok kulcsa, ebben a csöpp kápolnában.

A szomszédzobák, a Kegyelmes asszony lakosztálya sokszor üresek. A nagy püspök édesanya ott imádkozik a kis kápolnában. Ahogy csak egy őriási munkában öszülő fiú fehérhajú és aranyszívű anyja tud imádkozni. És amikor a püspök-fiának szíve hozzánőtt, amiért az aggódik, akiket az szeret és félt, adózik Erdély belekerül a Kegyelmes asszony adorációjába. Erdély Kegyelmes asszonya... Ki nem érti, hogy Erdély

OBERBAUER A. UTÓDA

BUDAPEST, IV. VÁCI-UTCA 41.

A legjobb hírvénekv árrendő és legrégebbi egyházi szerek, ruhák, zászlók stb. gyára.

Arjegyzék kívánatra ingyen és bérmentve.

isunk, nemzeti létünk, hazaias önértékünk minden mozzanatát, amelyekben és melyek által kultuszunk lettünk és vagyunk, zón eszmék lent vannak a sárban, lerántva tagaslattuk tisztaságából. Veszélyben van családi élet tiszta, fehérséges nimbusza, úrva kezekkel szakítják le a liliumot. S a a fészék piszkos, lehet-e tiszta e fészeken felserdülő madárlírok? Lehet-e tiszta, ide, a megrontott családi tűzhely gyermeke? Könnyeket facsaró látvány a büös, elrontott ifjú, de igazságos haragot ihívó az a szomorú való, hogy ezen és zren vannak, k i k s z ó v a l. t o l l a l minden eszközzel segítenek lerombolni a tiszta érzések, gondolatok oltárát, leontani a szentséget. Ifjékkal van tele a mi világunk, ezek buzzák le az embeiséget, s ezek fájnak a fehér lelkeknek különösen az Immaculata ünnepén. De nyomja el e bánatot a nagyobb öröm, a szeplőtelenség felmagasztalása fölött érzett ijongás, s ettől jobbak leszünk mi, s pennünk, általunk a világ.

ADATOK.

Méltóságos és Főtisztelendő Gróf Püspök Úr!

A vallás- és közoktatásügyi m. kir. Miniszter Úr Ó Nagyméltósága értesít, hogy Ó császári és apostoli királyi Felsője Méltóságodat szombathelyi megyés püspökké legkegyelmesebben kinevezni méltóztatott.

A szíve magzatától elszakadni kénytelen szülő fájdalommal megédesíti a kitüntetés, mely távozó fiát éri, különösen ha e kitüntetés az emberiség egy részére jöteményt, egyházra, hazára átdást jelent.

Fajánlja egyházmegyénk, hogy amogysis megtizedelt papsága köréből egy jelentékeny tag kiválk; érzékenyen sinit veszteséget az esperes-kerület és egyházközség, hogy ne is említsem a dődelgető atyai szeretet melegehez szok-

püspöke szinte esodákat árul az Úrral? Ki nem érti ezt így?

A Kegyelmes asszony az egyházmegye édesanyja. Forrón szereti a fia püspöki megyéjét és imádkozik sokat a papokért. A szeminárium spirituálisához ezek voltak első szavai: milyen örömet szerezünk karácsonyra a kispapoknak? Ez olyan kedves gondoskodása. Ezen a kicsi ablakon egészen belelátni Erdély Kegyelmes asszonyának a szívébe.

Hálát adunk a jó Istennek, hogy ezt a szívet Erdélynek adta. Nagy kincsünk van benne és nagy erőnk. A jó Isten sokat áld bennünket az ő kedvéért, az ő imádságáért.

Lehet-e nem örülnie hát a püspöki városnak, mikor Erdély Kegyelmes asszonyát újra viszontlátja?

Isten hozott, Erdély Kegyelmes asszonya, Isten hozott!

Támogassuk szívvel-lélekkel, vagyis tollal és pénzünkkel az egyházmegyénk érdekeit szolgáló ezen egyetlen lapunkat.

kott fiatal generációt: s nem könnyen érthető-e a főpásztor aggodalma, hogy ki fog e részben apostoli gondjainak terhein azzal a megértő készséggel enyhíteni?

De veszteségünk ezete fölött uralkodik az öröm, hogy a Szentlélek körülből választott férfit egyháza kormányzására, ki tővelabb levő atyáinkfiat, hazánkfiat atyai szeretet- és bölcseséggel terelje az életnek az örökhasza felé vezető utain.

Aldó imádságunk száll fel az Egék Urához erőért, kegyelemért az apostoli nagy munkához, melyre pusztán emberi tehetség képes nem lehet, hogy majd a hosszú pálya végén a nemzetek apostolának önértékes bizalmával mondassza: gratia Ejus in me vaena non fuit.

Midőn a főpapi áldást osztani fogja, emlékezzék meg esperessége kerületéről, és ebben közelebbi híveiről, volt egyházmegyéjéről és főpásztoráról is, ki most Méltóságodnak

Gyulafehérvárt, 1911. november hó 30-án.

Krisztusban szerető testvere:

Gusztáv Károly, s. k.
erdélyi püspök.

*

Nagyméltóságú Gróf Püspök Úr.
Kegyelmes Uram!

Midőn Apostoli Királyunk és szentséges Atyánk kegyelméből nem sokára a szombathelyi püspöki széket elfoglalom, elérkezett az idő, hogy nehéz szívvel búcsút mondjak szeretett Főpásztoromnak és eddigi egyházmegyémnek.

Öt évig mint klerikus, majdnem tizenhárom évig mint áldozár élveztem az erdélyi egyházmegyének és Főpásztorának szeretetét.

Excellenciád részéről mindig csak atyai jószágot és gondoskodást tapasztaltam. De a legnagyobb jötemény, melyben engem részesített — apostoli példája volt. Jöteményeit még azzal szándékozik Excellenciád betetőzni, hogy engem kezeinek rátétele által az apostol-utódok sorába fog emelni.

Hogy háláljam meg mindezen jöteményeit? Ahogy eddig szent-nisemből naponta Főpásztoromért imádkoztam, úgy ezután is életem minden napján szeretett Püspök Atyámért fogok imádkozni.

De halamat bizonyára legjobban azáltal róhatam le, ha — amennyiben az gyarlóságomtól kitelik — azon leszek, hogy Nagyméltóságod apostoli példáját saját új hataskörömben kövessem. Jó iskolából jövök, törekedni fogok, hogy azt amit Excellenciád példájából tanultam, a gyakorlatba is átvigyelem.

Az erdélyi egyházmegye pedig, mint jószágos anya gondoskodott rólam! Pajjai türelemmel és elnézéssel, hívei meg nem érdemelt szeretettel viseltettek irántam.

Köszönetet mondok mindnyájuknak.

Isten áldása legyen az erdélyi egyházmegyén és apostoli Főpásztorán! Adja Isten, hogy egykor mindnyájan az Ő szent színe előtt találkozhassunk.

Nagyméltóságod atyai jobbát a legnagyobb szeretettel és tisztelettel csókolja:

Bécs, 1911. november hó 28-án

hálás fia:

Mikes János gróf,
legkegyelmesebben kinevezett
szombathelyi püspök.

+++

Privilegium fori.

X. Pius pápa ő szentsége 1911. évi október hó 9-én kiadott egy rendeletet, mely ezen szavakkal kezdődik: „Quantavis diligentiā.” Ezen rendeletet nevezik „Motu proprio”-nak is, minck az az értelme, hogy ezen rendeletet a pápa saját szabad elhatározásából adta ki, masoknak keresé, vagy kényszerítése nélkül. Egyszerű és természetes az egész dolog. A pápa ő szentsége azért feje Krisztus egyházanak, hogy azt kormányozza és annak érdekeit védelmezze. Mindenek előtt a papságot kell irányítani és minden zaklatás ellen védelmezni, hogy magasztos hivatást teljesíthesse, miből talán legtöbb haszna van epen az államnak. Ha egy protestáns vallásfőnök, vagy zsidó rabbi kötelességet hűen teljesít, azonnal megdicsérjük őt, és méltán. A római pápa ő szentségét is, midőn hivatalbeli kötelességeit hűen teljesíti, meg kellene nyilvánosan dicsérni, ha egyebet nem, legalább az egyenlő mérték kedvéért. Azonban mi a saját tapasztalat? Az, hogy mihelyt a pápa ő szentsége valamit tesz az egyház érdekében, azonnal felzúdul ellene a protestánsok és szabadkőművesek egész hada és a saját által lesajnáltatja Krisztus egyházát és megsemmisítést kívánja. Mi ennek az oka? Tudatlanság és rozszakarát. A kath. egyház létezése szálla az ő szemökben és bosszantja őket. Ahelyett, hogy alaposan tanulmányoznák annak történelmét, hivatását és belső szervezetét: szeretnek elpusztítani. Bámulatos, hogy a magyar sajtó is minő szegénységi bizonyítványt állított ki magáról az említett legújabb pápai rendelet megjelenése alkalmával. (Lásd különösen a „Magyar Szó”-nak f. é. nov. hó 25-én megjelent 269. számát.) Mindig voltak rozszindulatú emberek, akik mikor csak tehettek, üldöztek, zaklatták, bántották a katolikus papságot, epen kötelességei hű teljesítése miatt. A pápák és egyetemes zsinatok, sőt a tartományi zsinatok is, mindenesetre gondoskodtak a papság védelméről, mién segítségükre siettek a világi fejedelmek és országgyűlések is. Az idevonatkozó magyar törvények is szép bizonyosságot tesznek erről. Már az egyház első éveiben arra törekedett a papság, hogy Krisztus Urunk tanítása és szent Pál apostol utasítása értelmében a keresztények ne igen pereskedjenek, hanem egymásközt beüljenek ki. Ha pedig nem tudták ügyeiket lékiesen elintézni, az volt az elv, hogy ne menjenek pogány bírő elé, hanem csakis a püspökhöz. Ennek az volt az oka, hogy a pogány bírák a keresztények iránt elfogultak lévén, nem lehetett igazságos ítéletet várni tőlük, míg ellenben a keresztény püspök lelkiismerettel és tudással csakis igazságot mondott. Ha a közönséges híveket nem engedték peres ügyekben a pogány bíróhoz menni: annál kevésbbé engedhettek a keresztény papokat pogány bíróság elé, hogy az döntsön peres ügyekben. Ezen elvet a keresztény római császárok (u. m. Nagy Konstantin, Theodosius, Justinianus I. stb.) magukévá tettek és eszerint intézkedtek. Ezeknek törvényeit átvették a római birodalom romjain alakult nyugati országok fejedelmek is. Mivel a katolikus papság a nyugati államok alakulásában és kifejlődésében igen fontos szerepet játszott: azért a fejedelmek és országgyűlések a katolikus papságnak régi kiváltságait felújították, megerősítették és feltékenyen megőrizték. Azonban az újabb idők forradalmi eszmái és tényei sok mindent felforgattak, miben legtöbb kára volt epen az államnak. Az egyházat és annak szolgálait, mint a társadalmi rendnek legmegbízhatóbb elemeit, szintén hevesen támadták. Az egyes országok törvényhozásai a régi

felfogással ellentétes irányban kezdetek működni, sőt az egyházat és annak hű szolgáit kezdetek üldözni. Ilyen áramlattal szemben a római pápák szigorú kötelességük értelmében kénytelenek voltak védelmezni az egyházat és annak szolgáit, a papokat, úgy amint lehetett. Ezen okból jelent meg 1869 okt. hó 12-én IX. Pius pápának „Apostolicae Sedis” kezdetű rendelete, melynek 7-ik pontja így hangzik: „C o g e n t e s sive directe, sive indirecte iudices laicos ad trahendum ad suum tribunal personas ecclesiasticas praeter canonicas dispositiones: item edentes leges vel decreta contra libertatem aut iura Ecclesiae (excommunicatione latae sententiae speciali modo Romano Pontifici reservatae subiacere declaramus)”. Magyarázó: A római papanak különös módon fentartott kiközösítésbe esnek azonnal, minden ítélet nélkül, mindazok, kik akár egyenesen, akár mellékesen a világi bírakat arra kényserítik, hogy egyházi személyeket kánoni intézkedés nélkül bírói székük elé hurcoljanak; hasonló büntetésbe esnek azok is, kik az egyház szabadsága és jogai ellen törvényeket hoznak vagy rendeleteket adnak ki.

Ezen intézkedés egyszerű önvédelem. Itt hibás csak az lehet, ki az egyházat sérti, bántja, zaklatja, üldözi. A fegyveres állam, ha sértik, fegyveresen vesz elégtételt. Az egyház erkölcsi hatalom lévén, erkölcsi tereven védekezik. Ha az egyház kénytelen védekezni, ez nagy szégyen azokra nézve, kik őt bántják, miként szégyen a férfira, ha védtelen nőt sérteget.

A szóban levő pápai Motu proprio nem új rendelet, hanem csak magyarazata az „Apostolicae Sedis” kezdetű régebbi pápai rendeletnek. Kár volt eszerint miatta olyan nagy zajt csapni. Úgy látszik nem volt egyéb dolgok. Csak ezen egy szót „cogentes” = kényszerítők, akarta Krisztus helytartója megmagyarázni, mivel tudósok, moralisták és politikusok azt igen sokféle értelemben tárgyalták. A jobbak úgy értelmezték, hogy a cogentes = kényszerítők alatt csakis a törvényhozók, fejedelmek és hatóságok értendők, s így csakis ők eshetnek a jelzett kiközösítésbe. Mások ide értettek az ügyeseket és bírakat is. De 1886. jan. 23-án a Sacra congregatio Inquisitionis kimondotta, hogy az ügyeseket és bírakat nem kell ide érteni. X. Pius pápa pedig a mostani magyarra rendeletében kimondja, hogy a törvényhozók, fejedelmek és hatóságok kivül a cogentes szó jelzi a magánembereket is, úgy papokat, mint civileket, úgy férfiakat mint nőket, kik egyházi engedély nélkül egyházi személyeket világi törvényszékek elé hurcoltatnak, kik emellevél az említett kiközösítésbe esnek, mivel az egyházi személyeket védő privilegium forit megsértik. A privilegium forit, ilyen régi kiváltság, minek erejénél fogva világi bíróság egyházi személyt sem polgári, sem büntető ügyben meg nem idézhetett és fölülte nem bíraskodhatott, mivel az egyházi személynek minden ügye a püspök ítélő széke elé tartozott úgy egyházi, mint világi törvényeket. Így volt ez magyar hazánkban is, amíg 1868-ban az 54-ik t. c. 15-ik §-a mellékesen el nem törölte a privilegium forit. Azonban nálunk hivatalosan a papságot nem üldözik, sőt a törvények védik; és a törvényszékek is, midőn egyházi személyek ügyéről van szó, rendszeren az illető püspököt előkezenyen megkérdezik. Így tehát Magyarországon a privilegium forit miatt semmi baj nincs. Legfőleg az újságok zajonganak, míg meg nem únják. A pápai rendelet sem Magyarországot, sem Ausztriát nem érinti, mert nincs rá ok. Azonban érinti Olaszországot, Franciaországot, Portugáliát, stb.

a hol a papságot, s egyáltalában az egyházi személyeket minden kigondolható módon üldözik, sértik, bántják és zaklatják, nemcsak társadalmi és magán érintkezésben, hanem a törvényhozásban és törvénykezésben is. Minden józan gondolkozású és nemesen érző ember könnyen beláthatja, hogy az ártatlanul üldözött egyházi személyeket védelmezni kell minden tisztességes embernek, első sorban pedig a római papanak, mint az egyetlen egyház fő-kormányzójának. Ezt, úgy hiszem, még mondani sem kellene.

— s — e.

INNEN-ONNAN.

Viktor Flachon. Vezető férfja volt a párisi radikális szocialista pártnak, amelynek politikáját villámlo vezérekkel évek hosszú során keresztül is szertelenül vágott betetőzni. Kedvence témája volt a papok erkölestelen életmódja, s valóban e téma területén óriási rekordot ért el hihetetlenül ostoba mesével. Minden immoralitást, ami csak elképzelhető, a fejére zúdított a francia klérusnak.

Történt pedig, hogy a radikális — szocialista — szabadkőműves nagyhatalom, amely kiválóan értett az előbbi ocsmány fegyverek kezeléséhez, legyűrte a franci katolicizmust. A harcban megint csak elől jár Flachon úr, egyc bangosabban kiabálva a papok erkölestelenségéről.

Eközben rivierai kéjklakában a sexualis degeneratio összes aljasságait végigélvezte. Számátalan áldozat fog róla tanuságot tenni. A Janusarcú bácsit, aki egyszemélyben az erkölestelenségek ostorozója és elkövetője volt, a francia rendőrség nyakon esipte.

Az eset tanulságos, mert nálunk is itt-ott hasonló jelenségek mutatkoznak. Gondoljunk csak a Lambert esetre. Megdöbbenő dolog, hogy a keresztény világelfogás igazságainak az emberi elvetemültség ilyen példáival kell komolyan küzdelem.

Az önképzőkörök. Ezek is már alkalmazkodtának a haladó kor követelményeire. Még úgy szólván mindenütt abban a keretben mozognak, amelyet nekik onnan idején Eötvös József báró kijelölt. Felolvasások, szavaltatok foglalják le minden idejét, tarkítva olykor egy-egy szabad-előadással, itt-ott zenével is. Az örökös egyformaság bénító hatása azonban élettelen színre változtatta az önképzőkörök arckifejezését, unalom, kedvetlenség és lárna uralkodnak ott, ahol igazi önképző munkának kellene folynia.

De hát mit is akarnak azokkal az önképzőkörökkel? Az általánosságban mozgó irodalmi témák már kifogytak, vagyis kidolgozva kézzel-kézzel forognak. A legjobb akarattal sem lehet ellenőrizni a tanulók effajta munkásságát, hiszen már az iskolai írásbeli dolgozatokat is a vasuton szállítják. És a szavaltatok? Ezekben már akkora túlprodukción van, hogy betegség-számba vehetni. Mintha bizony az életben egyebet sem csinálnánk, csak folyton szavaltunk.

Ezzel szemben az előszóbeli előadás a lehető legkéleletlenebb. Egy egészséges mondatot hibátlanul megszerkeszteni, vagy érthetően elmondani szinte képtelen már a diák. Miért nem fektetik a fősúlyt tehát az előszóbeli előadásra? S az elesélt-irodalmi témák helyett is miért nem fordítják a figyelmet a természettudományokra? Valami ostoba megkötöttséggel taposnak örökre a régi nyomokat.

A nagyszombati érseki főgimnáziumnak egy meghívója akadt a kezembe. Az intézetnek természettudományi köre (nem önképzőkör) márdárvédelmi ünnepélyt rendezett. Csupa természetből vett képek voltak az előadások tárgyai. Kedvesen és műérzékkel voltak összeválogatva a műsor pontjai s az egész össze volt kötve a Seminarium Marianumban rendezett madártani kiállításal.

Igy tanítják ott az ifjúságot a természet szeretetére, amelynek minden fűszála a teremtő Isten gondviselését dicséri és magasztalja.

Hát képes-e a mai önképzőkör egyetlen ilyen nemes gondolatot termelni s ilyen Istenhez vezető szárnyalást adni a leleknek?

HIREK.

Harmatozzatok . . .

Irtá: Zagyva Mariska.

Mennyei harmatot várunk. Nem a négyezer év előtti emberek sírő, egetek hasító, szomorú ejűdésével. Nem! Akkor — fekete átok bűnös éje borult a földre. Acélburoknál erősebb és kegyetlenebb nyomással szorította le a mélybe az embert; elszakította az egetől rettenetes sötétségével.

Azóta az átok föloldódott. A nagy, végtelennel látszó úr, ég és föld között elenyészett. Mi holdog emberek már a megújulás tavaszában élünk. Lelkünk megfürdött az élet sz. harmatában. Bizó szívvel megyünk útunkon. Visznek a vágyak. Sajnos, hogy nem egetek kívánó hatalmasok. Csak amolyan apró, szürke, köznap, kiesinyes, törpe vágyak. Földből jövők — földiznek. És mi dőre fejfel járjuk ezzel a maroknyi hervatag virággal életünket. Közben sírunk nagy nevetünk. Majd völgyben adalunk, s aztán merészen magas csúcs felé törtetünk . . . Megbotlunk, el-elesünk, ismét talpra állni csak nehezen tudunk.

Körülotlünk hőmpölyög — gátat bont az élet négyezer év előtti sötét vize.

De már nem az ég haragja, nem a nagy átok miatt. Miért!?

Alig, hogy észre vesszük. Mint válik fojtó nehéz köd, földhöz tapadó, szürke vágyaink tömegéből lelkünk körül s nem is tudjuk talán, hogy szemünk többé már nem az eget keresi. Szomjas lélekkel kívánunk valamit. Ugyan mit? Elvezni mindent, mohón, mérték nélkül. Szépet, rútát, jót, rosszat. Nyugtalan sietséggel élünk. Tudni vágyó epedéssel olvasunk. Örömlünk minden sem találjuk. Az újságok öles hasábjairól meleg vér szaga csap arcunkba. Lelket tépő és ölü rütságot födetlen nyíltsága zúg fülünkbe. Agynak bele kábul; szívünk megremeget s undorral dobjuk félre a pillanat előtt még kívánatos érzéssel kézbe vett lapot. Majd meg az utca villanytól, káprázattól fényben uszó sima aszfaltja vonz.

Meggyötört agyunk, harmonikus könnyed gondolatoktól frissülve éled. Ám nem örülhetünk soká. Arcunkba szökken a vér. Pajzán szemmel kacag ránk a léha frivolitás utca fia, leánya, embere.

Itt meg a talmi nyomor üzleti alakja nyújtja felénk szennyes kezét. Amott — a bűn nyomorultja tárja elénk rút sebet . . .

Oh mennyi sötét köd, mennyi panaszos jaj. Pedig ami tavaszunk pacsirtadala volt, nyarunk aranykalászos, ócskunk biborgyümölcstől illatos.

Mégis — érezzük a homályt s a nehéz

ólmos fellegek holló szárnyasapását fejtük felett. Most már úgy keresnők az eget. Nem a megváltásért. A kegyes kiengesztelődésért, bocsánatért.

Ne féljünk! Megjött a szent hajnal. Valahol messze egy harang szava bűg! Viszi tiszta hangját az imádságos hajnali szellő. Most dobbanjon meg bár egy röpke pillanatra a szívünk. Emeljük fíradt szemünket napkelet derengő homálya felé és suttogjuk bünbáló szívvel: Harmatozások égi magasok!

Mert ki kell bontakoznunk apró vágyaink és emésztő gondjaink sűrű sötétjéből e szent hajnaokon, hogy diadalmas, üdvözítő karácsonyra ébredhessünk . . .

— **Személyi hír.** Özv. Majláth Györgyné, püspökünk édesanyja, pénteken délután a gyorsall teli tartózkodására városunkba érkezett, hogy kedvessé, melegge tegye anyai szívével a püspökülné aulát. Utján kísérte fia gróf Majláth Géza, ki pár napos vendége volt a várnak.

— **Főpásztorunk szombaton Kolozsvárra utazik,** marosvásárhelyi hitoktatót főpásztorunk végezze s a hetfői igazgató tanács ülésen elnököljön. Az nap este visszatér székelyháza.

— **Papszentelés.** Roska Jenő végzett teológust, marosvásárhelyi hitoktatót főpásztorunk e hó 12. 13. és 15. napjain szenteli pappá. A felszentelés a püspöki kápolnába lesz 7 órától kezdődőleg.

— **Első mise.** Roska Jenő első miséjét az őrjármester templomában tartja 16-án. A manuduktori tisztet püspök urunk végzi, a szent beszédet szerkesztőnk tartja. Kezdődik 9 órakor.

— **Szentóra ájtatosság** volt vasárnap a zárdatemplomban este 5—6-ig a hívek óriási részvételével. Kedves volt, szép volt — mondogatták. Mily meghatóan beszélt dr. Péter Antal — a koronát ez ájtatosságra a főpásztor tette fel, aki a végén atyai intelmet intézett a hívekhez, a gyakori szentség felvételre buzdítván őket. Ő maga is késő estig gyónott.

— **Papi konferencia.** Meg nem is ért haza a főpásztor, máris hordozták az ívet, mely konferenciára hívta össze a papságot a papnevelő kápolnájába esütörtökön 5 órára. Püspökünk arcán látszott az öröm és boldogság, melyet jól végzett munka rajzol az arcra. E munkáról mult számunkban részletesen írtunk. Beszédében kegyeletes szavakban emlékezett meg T a m a s D á v i d osdolai esperes elhunytáról, ki súlyos betegségét példás türelemmel viselte. Utolsó napjaiban haza vitette magát, hogy ott pihenjen Osdolán, hol lelkipásztorkodása legnagyobb részét töltötte. Kár, hogy életeről s temetéséről senki sem írt paptársai közül. Beszélt a valódi lelki örömről. Az ájtatosság végén a papság szent gyónását végezte.

— **Öltáregyleti hangversenyre** nagyban folynak az előkészületek. Művészi élőképek kerülnek színre. Dr. Roska Miklós városi tanácsos szaval. Frána Péter keresk. akadémia tanár felolvas. December hó 14-én lesz este 5-től kezdődőleg. A legnagyobb helyár 3 K. Az érdeklődők figyelmét már most felhívjuk ez élvezetes estére.

— **Megkezdődtek** a hajnali misék s az első Korátelep leestek nálunk az első hó is.

— **Ferenc napja.** December hó 3-án tartotta N o v á k Ferenc kir. tanácsos, polgármester névnapját. A városi tanács dr. R o s k a Miklós polgármesterhelyettes vezetése mellett tisztelt polgármesternél és gratulált névnapjára. A tanácsos után a takarékpénztár tisztelt I m e t s F. Jákó kanonok vezetése mellett. Végül az iparos és kereskedő tanonciskola

névében Á v é d Jákó igazgató üdvözölte névnapján a polgármestert.

— **Képkiallítás.** Örömmel vesszük észre, hogy a mindent magának lefogaló fővárosi művészi mozgalmából jut valami a vidéknek is, s egy-egy kisebb tárlattal igyekszik szórakoztatni vagy kielégíteni a vidék közönségét. A most megnyitott képkiallítás a „budapesti magyar festőművészek” legifjabb gárdájának műveit mutatja be, valamennyi komoly törekvést, nemesebb hevülést eláruló mű s emellett elég változatos tárgyban s kivitelben arra, hogy mindenki megtalálja köztük művelését. Ajánljuk a szórakozást, s a szepet szerető n. közönség méltánylására s pártfogására e nálunk ritka kiállítást. — A látogatást igazán megerdemli a virágzó nagyterme; a kepek kedvesek s nincs közöttük egy sem, mely a tisztességet sértene. Csütörtökön este sötét hangverseny lesz és vasárnap nagy tombolajáték. Az intézetek növendékeinek is melegen ajánljuk.

— **Püspök urunk Kezdivásárhelyre** érkezett. Kíséretében voltak Pucher Anaklet alvinci házfőnök és Res János esküszeredei főnö. int. igazgató. Püspök urunk kedden délelőtt az egyes osztályokat látogatta végig. 11 órakor a tornateremben a gimn. ifjúság és tanárikar műsoros előadást tartottak a főpásztor tiszteletére, melyen a tanárikar és az ifjúság üdvözlőt az az igazgató tolmácsolta. Püspök Urunk az ünnep befejezéséül az ő már annyira kedvelt közvetlenségével szólott az ifjúsághoz és buzdította, hogy tiszta lélekkel törekedjenek az élet boldogságára. Délután kíséretének tagjaival és helybeli papokkal gyónatáshoz fogott, ami a késő esti órákba húzódt. A papai áldás kiosztása szerdán a 7 óras mise után történt.

— **Ditró búcsúnapja.** Megértük, amiért lelkünk ogy régóta vágyódott. Megértük, hogy műretek, három hajós templomunkban felcsendült az első Gloria, melyet szívünk mondott, melyet átvettek a hatalmas boltívek s visszazentek: igen — dicsőség! . . . dicsőség Istennek! — Erre felharsant megbámult s művésztől magasztalt orgonánk és örömmel teljes akkordokban zúgta: és békeség földön a jó embereknek . . . békeség. Leírhatatlan az az öröm és lelkesedés, mely betöltötte a ditróiak szívet-lelket, midőn november 26-án, Szent Katalin búcsúünnepén, főtisztelendő lovag Takó János főesperes plébános megáldotta az új templomot és elmondotta abban az első ünnepélyes szentmisét. Gyergyó minden községéből sereglettek a hívek, hogy részt vegyenek Ditró ünnepén, osztozzanak annak örömeiben. Öt-hat ezer ember szorongott betöltve minden teret a templomban. Mindenki jelen akart lenni az első á l d o z a t o n. Evangelium után Miklós István esperes lép a szószékre s felhasználva az öröm, lelkesedés és meghatottság érzelmeit, az ő hatalmas szónoki erejével megmagyarázza, hogy mi ez a hely s felbuzdít, hogy e templomban építsük, díszítsük, tisztítsuk és örizzük azt a másikat, melyről az Apostól mondja, hogy az a Szentlélek temploma. Könnyeztünk s így fogadtuk meg a Credoiban, hogy hitünkhez ragaszkodni fogunk ezután is, szeretni fogjuk az Urat, Ki közénk jó új hajlékba. Szól a csengő s térdre hullva várjuk az Urat. Az orgona halkán szól s Resch Katinka tanítónő lágyan csengő, iskolázott, meglepő énekét halljuk. — Csend van . . . Csak a szívek beszéltek: Óh édes Jézus . . . Óh kegyes Jézus . . . Hála . . . hála Neked. Így tart az áhítatos csend néhány pillanatig s azután László István főkantór négyes karának énekeben gyönyörködünk. Végül a fáradhatatlan művész, Resch L. György, ki az

orgonát előzőleg tüzetesen megvizsgálta és a legnagyobb elismeréssel kitünőnek mondotta, ült az orgonához s az ő virtuozitásával magával ragadta a szepert és nagyszerűen lekecsédöket. Jól esett gyönyörködnünk a kedves duett-énekben, melyet újból Resch Katinka adott az ő szeretetreméltó atyjával. Ezután a Te Deum éneklése közben a régi templomba mentünk, hogy áldjon meg az Úr, Ki ennyire segített. Új templomunk majd a nyáron Jézus szent Szíve tiszteletére lesz szentelve, hogy ebben bizva és remélve, innen kérve segítséget fölépíthessük, gondozhassuk és megőrizhessük a Szent Szívnek legkedvesebb templomát: a tiszta lelket. Boldog most a nyáj és pásztor s mindkettő örömeiben jogosan mondhatta a hálaadó ének utolsó szavait: „In te Domine speravi: non confundar in aeternum.”

— **A kolozsvári róm. kath. egyházközség** Iskolaszekének fenhatósága és a Miasszonyunkról elnevezett Iskolánövök vezetése alatt álló Marianum róm. kath. tan- és nevelőintézet ünnepélyes felszentelése december hó 10-én lesz délelőtt 9 órakor a Marianum nagytermében. A Marianumot 9 órakor Majláth Gusztáv Károly gróf, v. b. t. t., erdélyi püspök úr Ónagyméltósága, az erd. róm. kath. iskolák legfőbb igazgatója szenteli fel. Délelőtt: 1. 9 órakor a püspök úr Ónagyméltósága szent misét mond az intézet nagytermében. A szent mise alatt az intézet énekkara Haller: „Missae tertia” kétszólamú miséjét énekli. 2. Szent mise után a püspök úr felszenteli az intézetet. 3. Felszentelés után dr. Hirschler József, a Marianum igazgatója, átadja az intézetet a főhatóságának. 4. A meghívott vendégek Hübner Jenő tervező műépítész dr. Rigler Gusztáv egyetemi tanár, építőbizottsági tag és Spáda János építőmester urak vezetése mellett megtekintik az intézetet. Délután: Az intézet ifjúsága 1/2 7 órakor a következő műsorral ünnepeli a Marianum felszentelést: 1. Horváth Géza: Petite Suite Hongroise. 8 kézre előadják: Széplaki Margit (p. IV. o.) Papp Emília (p. III. a. o.) Sterba Valéria (p. IV. o.) és Friedl Ilona (p. IV. o.). 2. Faustinus: Üdvözlő dal a Marianum felszentelésére. Szavalja Gaál Honóra (p. IV. o.). 3. D. Aladár: Faust Fantazie de Concert. Hegedűn előadja Boythor Margit (p. IV. o.) zongorakísérettel. 4. Erney József: Téli regé, daljáték. Előadják az intézet növendékei 5. Meier R.: Ünnepi dal Éneklük az intézet növendékei. Megjegyzés. 1. Az ünnepélyen csak névre szóló meghívóval lehet megjelenni. Helyeket csak azoknak tartunk fenn, akik megjelenésüket december 8-án délig írásban vagy telefonon (789) az intézet intézet igazgatóságával közlik. 2. Az intézet ruhatarai a közönség rendelkezésére állanak. 3. Kérjük az igen tisztelt hölgyeket, sziveskedjenek az esti ifjúsági előadáson a teremben kalap nélkül megjelenni. 4. A folyosók is fűtve vannak.

— **Műkedvelő előadás.** A brassói szent Ferenc-növendéki szervezetése alatt álló zárdaiskola növendékei sikerült és életrevaló szereplésükkel újból kivívták a nagyközönség elismerését. Tartalmas és szép műkedvelői előadást rendeztek az intézet dísztermében szent József tiszteletére föllállított üvegfestmény javára vasárnap, december hó 3-án. A nagytermet előkelő és díszes közönség töltötte meg, bár az előadásnak az idő nem kedvezett, mert nagy havazás volt. A gondosan összeállított műsort D o b á l B. és V á k á r I. négykezes nyitánya vezette be, amelyet kiváló összjátékkal adtak elő a zongorán. Majd az intézet növendékei S y l v a n a nővér szakavatott dirigálása mellett egy hármas szólamú trefás dalt énekeltek, amelynek szövegében lüktetett az élet, dallamában pedig

esapongott a pazar jövedv: meglátszott ez az ügyes előadók, akik nem szepettek, hanem valósággal élveztek kis művészetüket. Jó volt „A potyajegy” c. monológ is, amelyet Á g o s t o n Mariska mesélt el, akinek már is jól kímélt előadó képessége van. A musornak a elouját „A szegény Henrik” c. énekes gyermekjáték képezte. Pennanyél, falusi tanítóhoz (H a l a s y Anna) kerül egy cigánykaravántól elhagyott kis fúeska, a szegény Henrik (S á n t h a Áci), akit a tanító jó tehetsége miatt nagyon megkedvel. De ezért haragszik rá a tanító felesége. Dorka (S á n t h a M.), aki a saját gyermekeit, Pépit, (A d o r j á n O.), Tancsit (J á n o s i J.) és Mitit (J a k a b a f f y G.) nagyon kényeztet, pedig már ugys elég csintalanok. A falu iskolás gyermekei épen a pátronus, a gróf (S o ó l l k a) fogadására készülnek, amikor a szegény Henriknek a tanítóné üldözései miatt el kell mennie! Raadásul meg megöli a szomszédasszony (O t r o b á n Cs.) ravasz Cirmos macskáját, mert a madárkák fészétek a fán ki akarta fosztani. Ezért panasza a törvény is üldözébe veszi s Fejélagy falusi rendőr (V a k á r J.) keresésére indul. Megérhezik a gróf s ekkor híre terjed, hogy a szegény Henrik az ő kifosztott testvérének a fia, akit ezért a hivatalnok (J á n o s N.) kerestet. A gróftól ünnepélyesen fogadják, de a tanítóné becézett Toncsi fia szépen belesül a szavalatba. Épen énekelnek az iskolások, amikor bilibuszban hozzák a szegény Henriket, aki ben a Gyuri inas (T o m p o s J.) ráismer a kis gróf úrfira. De ő hálás marad eddigi szüleikhez, meg a tanítónéra sem haragszik, hanem gyermekeikkel együtt, befogadja őket kastélyába. A szereplők jól játszottak, tiszta, biztos hangon énekeltek, különben maga a darab is tanulságos és melegen ajánljuk másoknak is az előadásra. Én valóban a másútt tapasztalt zárdánívót meghaladó műsor volt, melynek befejeztél M e i s e l J. plébános az iskolának még nagyobb felkarolására kérte a közönséget, amit az intézet meg is érdemel, mert egészen helyes irányban neveli növendékeit. A darab főpróbáját Brassóban jártában meghallgatta volt a püspök úr is, akinek szintén megnyerte a tetszését.

— A segesvári második szent Antal-estély, mely november hó utolsó keddjén tartott meg, eredmény tekintetében mivel sem maradt mögötte az elsőnek. Pedig a kik ismerik a városi közönség kényes igényeit, tudják, mennyi körültekintést, mily sokoldalú figyelmet kíván a siker biztosítása. Kétség kívül elismerés illeti azért Segesvár agilis plébánosát D o b o r d á n Károlyt, aki a sablonos rendezésen felül emelkedik és minden évben valami újat nyújt a hívek szórakoztatására, de épülésére is. Az idén tanulságos színdarabokat tanított be nagy gondal és teszi az estélyeket változatosá. A II. estélyen „A két süket” című I felvonásos bohózatot adták elő. S e i f e r t Lajos (Baresa Adorján) és Z i e g l e r Károly (Soós. Béni) jelesen játszották a süket ember nehéz szerepét, míg S z e g e d i Erzsike (Baresa leánya) bájos gyöngédségével jól érvényesült a süketek mellett. S z a b ó László (Tóbiás szolga) már gyakorlott műkedvelő, aki a különben is hálás szerepben remekül adta a haszontalan pimaszkodó inast. Ézen kívül P é t e r Emma tanítónő higgadt s értelmes szavalata (Az utolsó sor. Váradi A.-tól), Szabó László „Simon Judit”-ja és „A furfangos cigány” humoros előadása egészítették ki az estély programját.

— A segesvári III. szent Antal estély elé nagy várakozással néz a város közönsége. Fölolvas ezen Polló István kir. s. tanfelügyelő a „Keresztény feminizmusról”. A műkedvelők

pedig „A fotografus” című I felvonásos bohózatot játszottak.

— Az Országos Katolikus Szövetség igazgatótanácsa szombat este rendes ülést tartott, melyen részt vettek: G i e s s w e i n Sándor dr. orsz. képvis. prelatus Z l i n s z k y János dr. ügyvéd, Z s e m b e r y István dr. ügyvéd szövetségi alelnökök, H i n d y Zoltán szövetségi igazgató, A n d o r György dr. min. tacesos, A n t o n y Béla dr. ügyvéd, B e d n á r z Róbert es. és kir. udv. kaplan, B o n i t z Ferenc szerkesztő, E r d ő s s i Károly a Szent-István-Társulat igazgatója, G h i l l á n y Imre báró orsz. képvis., H o d o s s y Gida dr. megyei főorvos, K i s s János dr. egyet. tanár, prelat, M i h á l y f i Ákos dr. egyet. tanár, P á r d á n y i Emil dr. orvos, S á g h y Gyula dr. egyet. tanár. orsz. képvis. Sz ö k e Gyula dr. ügyvéd igazgatótanácsi tagok. Elnök indítványára Z s e m b e r y István dr. ügyvivő alelnöknek és H i n d y Zoltán igazgatónak ama fáradságtalan tevékenységükért, mellyel a XI. kath. nagygyűlés páratlan sikerét előkészítették, jegyzőkönyvi köszönetet mondtak. Ezután tárgyalás alá került az igazgató jelentése, melynek során elhatározták, hogy Budapesten, Aradon, Nagyváradon és Temesvárott a szövetség közművelődési tanfolyamokat rendez, továbbá, hogy M i h á l y f i Ákos dr.-nak a nagygyűlésen a k a t h o l i k u s e g y e t e m r ő l tartott előadását előző idevonatkozó előadásaival és cikkeivel együtt a „Katolikus Közöny” külön számként közreadják. Tudomásul vették, hogy a nagygyűlés évkönyve már is sajtó alatt van, s hogy a határozatok végrehajtása megkezdődött. Többek hozzászólása után egyhangulag határozatba ment, hogy a katolikus autonómia minél sürgeőbb megvalósítása iránt, az újabb időben érthetetlenül támadt és indokolatlan ellenszenv folytán az eddigénel sokkal erősebb országos mozgalom indítsák. Végül az új tagok felvételére került a sor, amivel az ülés véget ért.

— A brassói székely társaság jubiláris gyűlése. A brassói székely-társaság folyó hó 9-én 100-ik összejövetelének és 10 éves fennállásának alkalmából diszgyűlést tart. Ez alkalmából C s u l a k Lajos titkár megírta a társaság 10 éves történetét. A vaskos kis füzet elején Z a k a r i á s János dr. a társaság elnöke írt tanulmányt az erdélyrészi pénztintezetéről. 272 intézetnek adatait dolgozta föl abból a szempontból, hogy mit áldoztak közcélokra. Megállapította, hogy a 142 magyar pénztintézet 4.212.047 korona tiszta jövedelemből csak 61.448 koronát azaz 1.45%-ot adott közcélokra, míg 97 román pénztintézet 2084.429 korona tiszta jövedelméből 109.060 koronát, azaz 5.23%-ot, 32 száz pénztintézet pedig 2.235.489 korona tiszta jövedelemből 450.548 koronát, azaz 20.4%-ot adott közcélokra. E megdöbbentő számokat azért csoportosította a brassói székely társaság, hogy a magyar pénztintézeteket altruisztikusabb fölfogásra, nagyobb áldozatkészségre buzdítsa; mert a jelentés adataiból kitűnik, hogy éveken át hiába kért ajánlott levélben szétkül-dített indokolt körlevelében segélyt a brassói székely-társaság a magyar pénztintézetektől: mind-össze 316 koronát kapott; holott a társaság 10 éves fennállása alatt egyebektől eltekintve, 362 székely tanoncot telepített Brassóba és gondozott itt; a mivel ellensúlyozta a szászok és románoknak azt a törekvését, hogy nagy pénz-áldozatokkal kiszorítsák Brassóból a magyar iparosokat. A brassói székely-társaság hazafias asoktja valóban erősebb támogatást érdemel.

— Déváról jelentik: Ma megalakult itt a csángó ifjak egylete. Az egyesülést Dénes Ká-

roly tanfelügyelő és Barabás Ernő tanítóképző igazgató mozdították elő. Az egyesület célja, hogy a bevándorolt nagyszámú analfabéta csángókat tanítsák és képezzék. Január hó 7-ikén nagy csángó gyászünnepélyt rendeznek. Ekkor van evfordulója annak a szomorú napnak, a mikor Bukov Madefalván a csángók ezreit ölette meg.

— Multság Balázsfalván. A balázsfalvi magyar kaszinó új helyiségének megnyitása alkalmából december 9-én műsorral és táncokkal egybekötött ünnepélyt rendez.

— Templom megáldás volt december 3-án Vulkánban. A státus segítségével a nép adakozásából és a salgótarjáni bányatársulat segítségével mellett az alig hat éves Vulkán hitközsége egy majdnem százezer koronába került, diszes, modern kettős tornyú hatalmas méretű 800—1000 hívőt befogadó szép templomot építtetett a Magyarok Nagyszonyának tiszteletére. Főpásztori megbízás folytán e hó 3-án áldotta meg e remekművet Jancsó Ernő főesperes délelőtt 10 órakor ezernyi nép jelenlétében. Megáldás után hatásos beszédet tartott és ezután szent misét énekel a vallásos és buzgó nép legnagyobb örömeire és lelke üdvösségeért. Aztán bankett volt, mellyel a főpástorra, a főesperesre, Blaschek Aladár igazdonokra, Hoboth József lelkészre, kik a templom építésénél nagy érdemeket szereztek, és a népre, élén Bács gondnokra, ki lelkes ügyvivője volt az építkezésnek, Biró mérnök és Rittini vállalkozóra, kik a szép művel, alkották. Hála az ég hatalmas Alkotójának a Zsilvölgyben már négy templom és hét kápolnában mutatattik be a szentmise.

— A szászvárosi misszió. Püspök urunk meg a kegyetes gyermekszertetre szánt idejéből sem enged egyetlen percet kárba veszni, ha a lelkek ügyéről van szó. November 30-ikán érkezett vissza székhelyére 8 napra terjedő, iskolalátogató körútjából. Másnap volt megérkezésén teli tartózkodására a rezidencia áldást-hozó szelleme a k e g y e l m e s a s s z o n y, ki nek elebe szokott menni a püspök úr vasúton, pár órai távolságra. Ezt az időt használta fel a főpástor, hogy a s z á s z v á r o s i kollegium katolikus ifjúságát lelkileg előkészítse az adventi szent napokra. Csütörtökön este Szászvárosra utazott P. Pucher és dr. Fejér Gerő kíséretében. A kollegium derék igazgatója, C s ú r ö s Pál a legnagyobb előzetekésséggel boesátotta el a 84 kath. ifjút a péntek délelőtti kis misszióra. Reggel 7 órakor kezdődött a gyóntatás, s tíz óra felé már a szentáldozásban is részesültek a megtisztult ifjú szívek. Ezekre, a d i ó s z o p o r á k b a n élő lelkekre valóságos pünkösdi tűz volt a főpástor két beszéde a b o l d o g é l e t t i t k á r o l, X. Pius szellemében. Dél felé meglátogatta püspök urunk a kath. elemi iskolát, a honnan a kollegiumba ment Csűrös igazgató látogatására. Kellemesen lepte meg őt és kíséretét a fellobogozott diszes épület és az a figyelem, mellyel a lépesoház bejárójánál találkozott. Az egész tanári kar ünnepi ruhában fogadta az illusztris vendéget. Csűrös igazgató üdvözlő szavaira főpásztorunk köszönő válaszában a nagy K ú n Géza szellemét idézte föl s állította oda példái az új időknek. Ezután a díszterembe vonult, hol az egybegyűlt kollegiumi ifjúság hatalmas é l j e n n e l s orgonával kísért hazafias énekkel ünnepelte a magyar diákság nagylelkű apostolást, ki a nem várt fogadás hatására alatt beszédet intézett az ifjúsághoz. Beszélte x a b u n d a n t i a c o r d i s, lelkésülten és gyűjtőan, három dolgot kötve a lelkekre: 1) keresni és megtalálni Istent, hozzákapsolva egész életünket; 2) formálni es mind

tökéletesebben alakítani ki magunkban Krisztust; 3) szeretni az emberi lelkeket s örömet találni abban, ha másokkal jót tehetünk. Delután 3 órakor ment ki főpásztorunk a vasúti állomásra, hogy a berobogó gyorsvonaton keresztül üdvözölje földi örömeinek legnagyobb tárgyát, a kegyelmes asszonyt. Ekkor már a Perronn állott a búcsúzásra kijött hálas ifjúság és tanári kar. A szaguldó gőzparipa beérkezésekor felhangzott ajkukon a zúgó éljen, mely egyszerre ünnepelte a távozó főpapot és a megerkező édes anyát, aki meglepetésében szívrepresso ölelte meleg keblére üszülő püspök-fiát.

— **Immakulata ünnepély.** A gyulafehérvári római, kath. főgimnázium tanárai és tanuló ifjúsága 1911. december hó 8-án a szeplőt fogantatás ünnepén a Bold. Szüz tisztelgésére nyilvános műsoros ünnepélyt rendeznek. Az ünnepély a főgimn. tornateremben lesz és délelőtt 11-kor kezdődik. Delután 4 órakor a székesegyházban ünnepi vacsernyé lesz körmenettel. Az ünnepély lefolyásáról jövőre

— **Bontják az erdélyi parlament épületét.** Kolozsvárról jelentik, hogy Erdély egyik legnevezetesebb és legerdekesebb ősrégi palotáját, az erdélyi országgyűlésnek hajdani házát Kolozsvár városa lebontatja. Az erdélyi parlamenti épület a kolozsvári Unio-utcában áll s azután, hogy az erdélyi rendek kimondották benne az uniót, sokáig üresen állott. Az utóbbi években Vigadóknak használták, de az idő megviselte és összeomlással fenyeget. A városi tanács elhatározta, hogy lebontja a történelmi nevezetességű épületet és egy háromemeletes impozáns bérpalotát építtet helyébe. A városi mérnök hivatal már elkészítette a tervzetet, amely szerint az új bérház felépítése egymilliónegy-száz ezer koronába fog kerülni.

— **Süketnémák a moziban.** Brüsszelben egy mozielőadásban csodafatos tapasztalatra jutottak. Az előadás egy egész süketnéma iskola jelent meg a nézőtérben, hogy gyönyörködjék a vásznon változó vidám és tragikus képeken. A komikus képeken nagyszerűen mulattak a süketnémák s szívükből kacagtak mindenben. Amikor azonban a tragikus képek következtek, jött a meglepetés: — a süketnémák ezeket is végigkacagták, a legtragikusabb részleteket is vidám nevetéssel kísérték. Természetesen ez a váratlan fordulat nagyon meglepett mindenkit, senki sem tudta megérteni a süketnémák jókedvének az okát, addig, amíg azt azok maguk meg nem magyarázták. Tudvalevő, hogy a süketnémák megszokták, hogy a beszélő személynek a szájára figyeljenek s az ajkak mozgásáról olvassák le a szavakat. Ugyanezt tették a moziban; ezzel a módszerrel azonban egyúttal a kinematograf felvételek kulizái mögé is pillantást nyertek s éppen ez okozta a jókedvüket. A süketnémák, akik a fotográfmasina előtt a legtragikusabb jeleneteket játszották, úgy látszik, nem túlságosan éltek át a szerepüket, mert a legtragikusabb pózok és arcjátékok közepette a leg hallatlanabb tréfákat és gorbászágokat vagdosták egymás fejéhez, hogy a „munkát” így vidámabbá tegyék. Ezzel a „szöveggel”, amit a süketnémák megértettek, a legszomorúbb tragediából is mulatságos persiflage lett, melyben a süketnémák egészen jogosan nevettek az alatt, amíg a többi néző keserű részvétlönnyeket sít a hős szomorú sorsa miatt.

— **Milyenek látja a kínai az európaiat?** Egy kínai író így írja le honfitársainak az európai embert: „Az európaiak hónapokig is élhetnek anélkül, hogy rizst ennének. Ahelyett nagymennyiségű ökröt és birkát pusztítanak el és

gyakran fürödnek. A férfiak mind egyenlő módon ruhazkodnak és külsejük után ítélve, valamennyien kulik. Hasonlóképpen legyezőt és napernyőt sem hordanak, hanem azzal mutatják ki nagy tudatlanságukat arra nézve, hogy mik az előkelő férfiú jelvényei, hogy ezeket a dolgokat a nőknek engedik át. Körmeik rövidék. A húst vastúkkal eszik és sohasem keresnek üdülést öseik sirjainál, hanem ugrálnak és labdát kergetnek, mintha ezért fizetnek őket. Az európaiak mítsem adnak a férfiúi méltóságra, ami abból is kitűnik, hogy nem szegyelnek az utcán ökökkel együtt jární.”

— Hogyan csomagoljunk karácsonyra?

A karácsonyi és újvi rendkívüli csomagforgalom ideje alatt a küldeményeknek késedelem nélkül való kezelése csak úgy biztosítható, ha a közönség a csomagolásra és címzésre vonatkozó postai szabályokat betartja. A csomagoknak általában úgy kell göngyöltve lenniök, hogy egyrészt a göngyöltet a tartalmat külső befolyás ellen megvédje, illetőleg, hogy tartalmukhoz a burkolat és a pecsétek megsértése nélkül hozzáférni ne lehessen, másrészt, hogy a tartalom más küldeményekben szállítás közben kárt ne tehessen. Különösen szem előtt tartandók a következők: 1. Pénzt, ékszert, más tárgyakat egybe csomagolni nem szabad. 2. Csomagolásra falada, vesszőből font kosár, viaszos vagy tiszta közönséges vászon, kisebb értékű és esakelyebb súlyú tárgyaknál pedig erős csomagoló papir használandó. Vásznon vagy papírburkolattal bíró csomagokat, göb nélküli zsinaggal többszörösen és jó szorosan át kell kötni, a zsinag keresztelési pontjain pedig erős pecsétviasszal kell lezárni. A pecsételéshez csak jó minőségű pecsétviasz és vésett pecsétnyomó használandó. 3. A címzésnél kiváló gond fordítandó a címzett vezeték- és keresztnévnek vagy más megkülömböztető jelzésnek (pl. ifjabb, idősb, özvegy stb.) továbbá a címzett polgári állásának vagy foglalkozásának és lakhelyének pontos kitételére; a Budapestre és Bécsbe szóló küldemények címírátában ezenkívül a kerület, utca házszám, emelet és ajtó jelzés stb. kiteendő. A rendeltetési hely tüzetes jelzése (vámegyeje) s ha ott posta nincs, az utolsó posta pontos és olvasható feljegyzése különösen szükséges. 4. A címet magára a burkolatra kell írni, de ha ez nem lehetséges, úgy a cím fatábláskára, bórdarabra vagy erős lemezpapírra írando, melyet tartósan a csomaghoz kell erősíteni. Felette kívánatos, hogy a feladó nevet és lakását, továbbá a címrát összes adatait feltüntető papírlap legyen magában a csomagban is elhelyezve arra az esetre, hogy ha a burkolaton levő címrát leesnek, elveszne vagy pedig olvashatatlanná válik, a küldemény bizottsági felbontása után a jelzett papírlap alapján a csomagot mégis kézbesíteni lehessen. Kívánatos továbbá, hogy a feladó saját nevet és lakását a csomagban levő címrát felső részén is kitüntesse. 5. A csomagok tartalmát úgy a címrát, mint a szállítólevelen szabatosan és részletesen kell jelezni. Budapestre és Bécsbe szóló élelmiszereket, illetve fogyasztási adó alá eső tárgyakat (húsnemű, szeszes italok stb.) tartalmazó csomagok címírátáira, némkülönbben az ilyen csomagokhoz tartozó szállítóleveleken a tartalom, minőség és mennyiség szerint kiírandó (pl. szalonna 2 kgr., egy pulyka 3 kgr., 2 liter bor, stb.) A tartalom ilyen részletes megjelölése fogyasztási adó kivetése szempontjából szükséges és a gyors kézbesítés lényegesen előmozdítja.

LEVÉL.

Bevezetés.

Kedves Szerkesztő Úr! Ha szerény tollam megüti a mértéket, néha napjain beköszöntenék szerkesztőségedhez egy-egy rovással. Olyan forma d e r e s r e húzások lennének. Máskor meg lesznek a komor sorok között rózsaszínűek is, derültek is, amelyek ha kell éppen az elismerés pálmáját osztogatják. Majd feddenek, majd tanácsolnak, majd elismerést juttatnak kifejezésre, majd büzdítanak, lelkesítenek. Úgy, ahogy a közéletünk forgataga hozza. Ezt a rovatot pedig a világ minden kincseért sem foglalnám le kizárólag magamnak. Szívesen látunk mi a kedves szerkesztő úrral úgy e mindenkit, akit a krisztusi lelkiület küld és vezet e munka terére.

Hadiszemle.

Vagy másként vezérkari szemle a XI. katolikus nagygyűlés alkalmából. Tudom, hogy a Közművelődés szólott már ennek lefolyásáról. Sőt e sorok megírásával egyenesen vártam a Közművelődés legújabb számának megjelenését.

És most rámutatok különösen és kizárólag: mint vonult föl a kath. nagygyűlésre az erdélyi egyházmegeye, szorosabban véve, minő osztályrész jutott a szellemi munkában az erdélyieknek.

Úgy-e, kik ott voltunk, nyugodt lelkiismerettel s minden dicsékvés nélkül mondhatjuk: mieink derekasan osztozkodtak a munkában. Hat erdélyi előadó szerepelt S előadással. Nem számítva bele, hogy Kegyelmes főpásztorunk, ki most is vezérszemle volt a nagygyűlésnek, számtalan gyűlésen és szakosztályi ülésen előköt s minden ilyen alkalommal föltárta hallgatói előtt az ő gazdag lelke kincsesbányáját. Így az antialkoholista gyűlésen azt hittük, hogy egy Matheow szól hozzánk.

A nyilvános gyűlések beszédeiből hatalmas aranyaitól különösen négy emelkedett ki és ebből kettőért Erdélyt a babér. Gróf Mikos és Szemler professzor szerezték ezt meg nekünk.

Ugyancsak Erdélyt az érdem, hogy a kath. likus nagygyűlés keretében egy új drágagyöngy illesztődött be. Szent Ferenc szellemének kincsesházát tárta fel a harmadrendi gyűlés, mely értékeiben egyike a legbecesebbeknek. E gyűlés szervezője s rendszeresítője a mi egyházmegeye fia: P. Trefan Leonard kolozsvári házfőnök s hű munkatársa P. Szabó Pius mikházi magister.

Már régóta Erdélyt a dicsőség az antialkoholista gyűlésekért. Ezek ma már elmaradhatatlanok. Ez évben pedig különösen impozáns volt s a jelek mutatják, hogy eredményekben gazdag leendő.

S z a b ő György erdélyi apostolunknak köszönhető, hogy úgy van. Ő kezdeményezte e szakosztályi ülést és évről-évre ő újította meg. S ha ennek a munkának semmi más eredménye nem mutatkozna, mint a megalakult **A b s t i n e n s P a p o k E g y e s ű l e t e** n e k megrömtése, úgy ez is elegendő volna. Ugyancsak erdélyi egyházmegeye fia Szabó esperes hű munkatársa Trmál Rezső, aki újra fölszínre vetette a vasárnapi koremszarási követelést. Az első visszhang már is megszólalt. Giesswein képviselő, a parlamentben már szóvá tette annak szükségességét.

Ime! Ennyiben akartam még egyszer felszínre hozni a XI. kath. nagygyűlésnek különben már a Közművelődésben ismertettét részeit. Céloom volt buzdítani, hogy a jövőben még gazdagabban vegye ki osztályrészét a restauráció

munkájában a legnagyobb magyar főpásztor egyháza: Erdély.

Határozati javaslatok.

A Katholikus Közlöny igen helyesen közölte a nagygyűlés alatt tárgyalás megvitatás alá kerülendő határozati javaslatokat. Sokkal jobban megfelelné ez a célnak, ha legalább 10 nappal a gyűlés előtt megjelenne s minden érdeklődő megrendelhetné. Magának a gyűlésnek tárgyszorozatot is idejekorán nyilvánosságra kellene hozni. Ezzel sok olyan egyént lehetne megjelölni, aki különben elmarad. Például: X-et érdekli a Vasérc és Fakivíteli títulum határozati javaslata. És megjelenik a nagygyűlésen.

Hát még ilyen is van?

Ha már a vasérc és fakivíteli títulumról szóltam, essék ezzel kapcsolatban még valamiről szó. A Népszava és más hasonló és illatú lapok gúnyosan kommentálták, hogy a jámbor hívők gyűlésén még vasércről is papoltak.

Na ja, mintha ez urak már annyira kizártítottak volna a közgazdaságunkat, hogy abba nekünk be sem lehet szólni. Népszavak mósolya és nemtetszése jó argumentum nekünk arra, hogy a jövőben minél több ilyen közgazdasági kérdést vegyünk fel a tárgyszorozatba.

Öngyilkos politika.

Tele vagyunk panaszokkal. S joggal a liberális s materialis elemek a nyakunkra nőttek. Már alig tudunk tőlük mozdulni. No de azért világot sem okunk, hanem ellenkezőleg következetesen az ő malmukra hajtjuk a vizet. Csak egy példa. Nem régen alakult egy egészen új iparvállalat Budapesten. Az alapítók kimondottan keresztények, vezető katolikusok, kik állandóan részt vesznek a restauratio munkájában. S ime szó nélkül szociáldemokrata szakervezetnek adnak előnyt. Vörösetek alkalmaznak a munkában.

Egyre következetlenebb lenni mégis sok! Megmondatlanság. Öngyilkos politika.

Ilyenformán ne csodálkozzunk, hogy nap-nap után eszünk ki lábunk alól az anyaföld!!

Abos R.

IRODALOM. MŰVÉSZET.

* Az Élet következő tartalommal jelent meg. A Medina ügye. Izsóf Alajos. — Schulek Frigyes. Zrúnecky Dezső. — Az irodalmi Nobel-díj nyertese. — A karok, amik lenyúlnak. Erdős Renée. — A köztünk való bajok. G. Christon. — Reinigusz apát. Dr. Dolencez József. A papné. (Regény.) Nitsch Árpád. — Pythagoras bátyja. — Enrico Gastelnuovo. — Robinson. Majthényi György. — Üzenet a Rába mellől. (Kötemény.) Boros Ferenc. — Hogyan nézzünk képet? — Léva József. Pónai Antal. — Képek. — Könyvek. — Színház. — Zene. — Mozgóképek. — Szerkesztői üzenetek.

* Iparkamarák mozgalma a műiparban magyar stílus tervezések és festések terjesztése érdekében. A kolozsvári kereskedelmi és iparkamara mai rendes közgyűlésén egyik levezető tag, mint a M. Vedőegylet val. tagja, felhívta a figyelmet arra a páratlanul szép kiállításra, amely Kolozsvárt a Ferenc József iparmúzeumban látható s ajánlotta, hogy a kamara foglalkozzon az erdélyi motívumok hasonló összegyűjtésével, kiállításával és az ipari rajzban művészibb formában való nagyobb arányú bevezetésével. Hevesi József alelnök helyesli a

felszólalást. Bemutat arra, hogy Huszka tanár kiküldése óta 25 év telt el. Ezóta vezetik be a magyar építmenveket a műiparba s örömmel látja, hogy dr. Flóris Áron székfővárosi tanár szívós munkával és genialitással a lassú haladásnak gyorsabb tempót tudott adni Flóris kiállítására és rendszere általános figyelmet érdemel s azért a sajtó felkerendő lenne, hogy naponta foglalkozzon a magyar stílus tervezések kiállításának ismertetésével, mely hivatva van ezeknek kenyerkeresetet adni s a behozatalt csökkenteni. A közgyűlés egyhangúlag magáéva tette a dolgot. A kamara erdélyi részű társakamárák figyelmét fel fogja hívni dr. Flóris kenyerkereseti rajzkiállításának tanulmányozására. Mődot keres arra, hogy az erdélyi részből összegyűjtött s ezután összegyűjtendő motívumok a Flóris gyűjteményének mintájára, csoportosítottanak, hogy a Székelyföldtől Kalotaszegig a magyar kincsek, melyek változata káprázatosan szép lesz, tömegben szemlélhető legyen. Együttal az erdélyi szaktanárokat is felhívja ez irányban akcióra. A kolozsvári szobafestők, burorasztalosok, fazakasok, díszítők, lakatosok szakszótályait a Flóris dr. kiállításának tanulmányozására külön felhívja. Az iparos-tanulók e könnyű módszer szerinti tanítására ezenkívül hatékonyan kíván befolytani.

* „Borromeus“ hitszónoklati folyóiratunk (Győr; előf. ára 8 Kor.) új, XXVI-ik évf.-nak első füzeté szürkés borítékban, de nen szürke, hanem határozott katolikus, velős tartalommal jelent meg. Az adventra és karácsonyra derék, korszerű, szépen kidolgozott szentbeszédre vannak benne s öt értékes oktatás az Úr Jézusról, igen alkalmas előkészítésül karácsonyra. Alkalmiak: 9. Szilveszter-esti hálaadásra: Adjunk hálat mindenért! Plebanos től. 10. Adventi oktatás-sorozat: A megtestesült Ige. Cerebenics Sandor szerkesztőtől. I. A megtestesült titka. II. Az Istenanyja. III. Az Istenfia. IV. Az emberfia. V. Közbenjárónk Istennél. 11. Szent Miklós püspök ünnepére: A drágalatos templom. (Vázlatos beszéd) Nicolaus-tól.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

A. É. Sepsiszentgyörgy. Az ország bíboros főpapja a legjobb egészségnek örvend. A lemondásához fűződő összes találgatások és híresztelések telát az újságírók veszedelmesen élénk fantáziájának szüleményei: ne aggódjék miattuk. A dán levelek közlésre várnak. Üdv.

Többeknek. Beküldött plakátokat csak akkor vesztünk figyelembe, ha melle egy kis rövid öket is kapunk a hirovatba. A pusztá plakátok így nagy munkát adnának.

Faragó. Köszönet, de mind látni tetszik megelőztek Expektans. Köszönet, minden héten szívesen várom mindig tanulságos és lelkesítő sorait.

Több dolgozatról a jövő számban.

PÁLYAZAT.

Alvinchez kapcsoló újvinei r. kath. kántortanítói állásra pályázat hirdettek. Jövedelme 13 hold szántóföld jelenlegi bérlete 360 kor. 1/2 hold kaszáló bérlete 34 kor. 400 □-ól szőlőföld, r. k. státustól 417 kor., 290 kor. államsegély. 12 méter kemény fa, melyből egy tanterem fűtendő. Lakás, mellékhelyiségek, hozzá 2 hold konyhakert. Kötelessége a VI osztályú vegyes elemi iskola vezetése, vasár- és ünnepnap a szl. mise végzése. Pályázatok dec. 17-ig küldendők. Személyes megjelenés nem kívántatik.

P. Pucher Anaklét,
isks. elnök.

Magyar királyi államvasutak igazgatóságától.

299086/1911.

A karácsonyi ünnepek alkalmából közlekedő külön személyvonatok

A karácsonyi ünnepek alkalmából várható erősebb személyforgalom akadálytalan és rendes lebonyolításáért, valamint az utazó közönség kényelme érdekében a rendes személyzállító vonatokon kívül az alább felsorolt vonalakon külön személy-vegyes-, és személyzállító tehervonatok fognak közlekedni:

Budapest nyugati pályaudvarról Marchoegg illetve Wienig. December hó 23-án külön személyvonat közlekedik I. II. és III. osztályú kocsikkal. Indul Budapest nyugati p. udvarról este 9 óra 40 perckor, érkezik Wienbe reggel 6 óra 5 perckor.

Pozsonyól Budapest nyugati p. udvarig f. évi december 23. 24-én és 1912. évi január 1. és 2-án külön személyzállító tehervonatok közlekedik I. II. és III. oszt. kocsikkal. Indul Pozsonyból éjjel 1 óra 13 perckor, érkezik Budapest nyugati p. udvarra reggel 6 óra 55 perckor.

Budapest nyugati p. udvarról Zsolnáig december hó 23-án külön személyvonat közlekedik I. II. és III. oszt. kocsikkal. Indul Budapest nyugati p. udvarról este 8 óra 50 perckor, érkezik Zsolnára reggel 6 óra 20 perckor, Zsolnán csatlakozást talál Oderberg és Kassa felé.

Pozsonyól Zsolnáig december 22. és 23-án külön személyvonat közlekedik I. II. és III. oszt. kocsikkal. Indul Pozsonyból éjjel 10 óra 12 perckor, érkezik Zsolnára éjjel 3 óra 44 perckor, Zsolnán csatlakozást talál Oderberg és Kassa felé.

Lipótvártól Pozsonyig f. év december 23. 24. 26. 31-én és 1912. évi január 1. 2-án külön személyvonat közlekedik I. II. és III. oszt. kocsikkal. Indul Lipótvártól d. e. 11 óra 5 perckor, érkezik Pozsonyba d. u. 12 óra 49 perckor.

Budapest nyugati p. u. és Cegléd között f. évi december 17. 23. 24. 25. 26. 27. 31-én és 1912. évi január 1. és 2-án külön személyvonat közlekedik I. II. és III. oszt. kocsikkal. Indul Budapest nyugati p. udvarról d. e. 11 óra 55 perckor, érkezik Ceglédre d. u. 2 óra 11 perckor; Ceglédről pedig indul d. u. 4 óra 57 perckor és Budapest nyugati p. udvarra érkezik este 7 óra 30 perckor.

Budapest nyugati p. udvarról Szegedre december 23. és 30-án külön személyvonat közlekedik I. II. és III. osztályú kocsikkal. Indul Budapest nyugati p. udvarról d. u. 4 óra 40 perckor, érkezik Szegedre éjjel 10 óra 59 perckor.

Budapest keleti p. udvarról Szabadkára f. évi december 22. 23-án és 1912. évi január 2-án külön személyvonat közlekedik I. II. és III. oszt. kocsikkal. Indul Budapest keleti p. u.-ról este 9 óra 55 perckor, érkezik Szabadkára éjjel 3 óra 38 perckor.

Újvidékről Budapest keleti p. udvarig f. évi december 21. 22. 23. 24. 27. 28-án és 1912. évi január 2. 3-án külön személyvonat közlekedik I. II. és III. oszt. kocsikkal. Indul Újvidékről d. e. 10 órakor, érkezik Budapest keleti p. udvarra este 6 óra 20 perckor.

Budapest keleti p. udvarról Szolnokig december hó 23-án három külön személyvonat közlekedik I. II. és III. oszt. kocsikkal. Az első különvonat Budapest keleti p. udvarról indul d. u. 3 óra 5 perckor; Szolnokra érkezik este 6 óra 32 perckor; a második külön vonat indul Budapest keleti p. udvarról d. u. 5 óra 30 perckor; Szolnokra érkezik este 8 óra 50 perckor; a harmadik különvonat pedig Budapest keleti p. udvarról este 8 óra 50 perckor indul és Szolnokra éjjel 12 óra 3 perckor érkezik.

KOROSABB

özvegy ajánlkozik házvezetőnőnek plebániákra. Címe a Szerkesztőségben.

HAZAI IPAR!

ALAPITTATOTT 1770.

Andrásófszky Efraim

múharangöntő Kolozsvárt, Kossuth L.-u. 36. sz.

Ajanlja a főtisztelendő minden felekezetheli magas papság, egyházközség és t. kts. gondnokságok figyelmébe Erdélyben legnagyobb

harangöntődjét.

Elválllja minden fajta harang öntését vagy repedt harangok újraöntését és azok becserélését. Ajanlja továbbá az általa feltalált s a birodalom mindkét feleében kir. szabadalommal kitüntetett vaskoronás felszerelését felelőség mellett. Vidéki megrendeléseket gyorsan és pontosan teljesít.

Költségvetéseket kívánatra bérmentve köldök azonnal.

Tisztelettel **Andrásófszky Efraim.**

Ruzsinszky Béla

géperőre berendezett oltárépítő műhelye
PÉCS, MAJLÁTH-U. 25. SZ.

! MEGBIZHATÓ KATHOLIKUS CÉG !

A pécsi orsz. kiállításán az iparművészeti társulat által arany éremmel kitüntetve.

Készít és elvállal mindennemű templom berendezési és felszerelési tárgyak, u. m.: oltár, szószék, gyóntatószék, templompadok, szentély korlát és egyéb felszerelési tárgyak készítését, szállítását, régi oltárok aranyozását és átalakítását. ▲

Pontos rajzzal és költségvetéssel készséggel szolgálok. ::

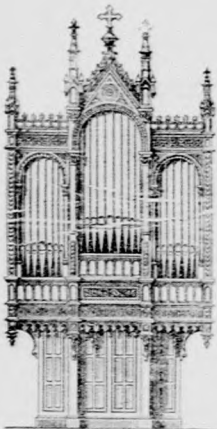
Több kisebb méretű vagy több nagyobb megrendelésnél személyes megjelenés. ▲

! Lelkiismeretes kiszolgálás !

! Több elismerő nyilatkozat !

BODA JOZSEF

ORGONA ÉS HARMONIAM ÉPÍTŐ CSIKTAPOLCÁN.

Van szerencsém a főtiszt. papság és a m. t. egyháztanács szíves tudomására hozni, miszerint

orgona és harmonium építő műhelyemet

teljesen újonnan rendeztem be, minek utánna módomban áll a legnagyobb szabású orgona építését is elvállalni. Bárminemű javításokat és átalakításokat jutányos árban, pontosan eszközölök.

A nagyérdemű közönség pártfogását kéri, kiváló tisztelettel
Boda József, orgona és harmonium-építő Csiktaplocán.

ALAPÍTVÁ 1898.

ALAPÍTVÁ 1898.

Valóban jó és szépen égő —

méhviaszgyertya

4 kilótól kezdve bérmentve kapható

Dokupil Lajos

viaszgyertya gyárosnál —

Nagylévárdon, (Pozsonym.)

:: Nagyobb vételnél 15 — 20% árengedmény. ::

Árakkilónként: 2.40 K., 3.20 K., 4 K., 5 K. II.